

РІШЕННЯ № 57

Про надання роз'яснення щодо адвокатського запиту на предмет недопустимості підміни понять «інформація» та «документ»

«20» вересня 2024 року

м. Ужгород

Рада адвокатів України, обговоривши звернення Голови Комітету НААУ з питань військового права Островської М.А. про надання роз'яснення щодо адвокатського запиту на предмет недопустимості підміни понять «інформація» та «документ», заслухавши пропозиції представника адвокатів Хмельницької області у складі Ради адвокатів України Каденко О.О. та представника адвокатів Рівненської області у складі Ради адвокатів України Лазарчук Г.В., зазначає наступне.

Зі змісту звернення, у відповідь на адвокатський запит про надання витягу з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, один із структурних підрозділів Міністерства внутрішніх справ проаналізувавши ч. 1 ст. 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», зробив наступний висновок: «вимога про вчинення певної дії, тобто надання витягу з Реєстру, не стосується надання інформації та отримання копій документів, відповідно не є предметом розгляду адвокатського запиту». Отже, на думку службових осіб Міністерства внутрішніх справ України, які уповноважені підтверджувати статус зниклих безвісти військовослужбовців, надання витягу з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин є дією, а не наданням документа з інформацією, а тому адвокатський запит ніби не є релевантним для витребування витягу. Разом з тим, в подальшому по суті прохання адвоката було задоволено і, з дотриманням 5 – денного терміну, надано витяг з Реєстру.

Рада адвокатів України, ознайомившись із вказаним, взявши до уваги позицію членів Комітету з питань військового права НААУ від 28 грудня

2023 року, враховуючи необхідність у направленні численних запитів адвокатів, які спеціалізуються на військовому законодавстві, керуючись п. 1.36 Положення про Раду адвокатів України, затвердженого Установчим з'їздом адвокатів України 17 листопада 2012 року, вирішила надати роз'яснення, виходячи з наступного.

Правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначає Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закон).

За змістом ч. 1 ст. 24 Закону, адвокатський запит слугує отриманню адвокатом в інтересах клієнта інформації та документів, необхідних для надання правничої допомоги.

Статтю 1 Закону України «Про інформацію» визначено зміст термінів «інформація» та «документ».

Відповідно до абз. 4 зазначеної норми, інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді. За змістом абз. 2 документ - це матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі.

Згідно з абз. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин - електронна база даних, призначена для зберігання, захисту, обробки, використання і поширення визначеної цим Законом інформації про осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, їх невпізнані останки, наявність чи відсутність рішення суду про визнання осіб, зниклих безвісти, безвісно відсутніми або оголошення померлими, а також інших даних, що використовуються для забезпечення обліку осіб, зниклих безвісти, з метою їх розшуку.

Інформація з Реєстру надається в паперовій або електронній формі у вигляді витягу, який містить перелік певних відомостей (Положення про Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, затвердженого Наказом Міністерства внутрішніх справ України № 535 від 29 серпня 2022 року).

Відповідно до абз. 2 п. 2 Розділу I зазначеного Положення, витяг з Реєстру - документ у паперовій або електронній формі, що сформований програмним забезпеченням Реєстру та містить відомості з нього, які є актуальні на дату та час його формування.

Отже, витяг є документом, що містить відомості про зникнення безвісті певної особи. Це чітко кореспондується із змістом та значенням адвокатського запиту відповідно до ч. 1 ст. 24 Закону.

Зрозуміло, що для надання відповіді на адвокатський запит уповноваженій службовій особі Міністерства внутрішніх справ слід фізично вчинити певні дії: зайти в комп'ютерну систему, роздрукувати витяг, підписати супровідний лист, звернутися до канцелярії з метою його поштового відправлення тощо. Власне, як і для будь-якої роботи, для відповіді на будь-який запит адвоката, запит про публічну інформацію чи звернення громадянина.

Однак, фактичні, технічні, організаційні чи інші дії, що слід вчинити для надання інформації чи документа не мають підміняти собою власне саму інформації та/або документи, що є предметом адвокатського запиту.

На підставі наведеного, Рада адвокатів України дійшла висновку, що з боку службових осіб Міністерства внутрішніх справ відбулося порушення професійних прав адвоката, без негативних правових наслідків по суті запиту.

Водночас, професійна складова змушує Раду адвокатів України звернути увагу на вказане для недопущення подальших, більш суттєвих порушень з боку правоохоронців, з метою забезпечити роботу правозахисників без зайвих зауважень з боку державних чиновників, у тому числі працівників Міністерства внутрішніх справ України.

Враховуючи вищевикладене, а також те, що адвокат під час надання правничої допомоги клієнту самостійно обирає інструментарій для отримання необхідної інформації; з метою сприяння адвокатам у реалізації їх професійних прав та гарантій адвокатської діяльності та унеможливлення створення штучних перепон з боку державних органів; з урахуванням пропозицій членів Ради адвокатів України надати загальне роз'яснення, у тому числі щодо адвокатських запитів стосовно витягів з реєстрів; керуючись статтями 55, 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням «Про Раду адвокатів України», Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Роз'яснити, що логічно при наданні відповіді на запит, адресат адвокатського запиту здійснює певні дії, у тому числі формує супровідний лист, витяги тощо. В даному випадку (під час надання витягів з Реєстрів) спосіб надання відповіді на адвокатський запит не може бути підмінений предметом цього адвокатського запиту.

2. Секретарю Ради адвокатів України повідомити про прийняте рішення заявника, Міністерство внутрішніх справ України та опублікувати на офіційному вебсайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України */підпис/* **Лідія ІЗОВІТОВА**

Секретар Ради адвокатів України */підпис/* **Ігор КОЛЕСНИКОВ**